

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill. Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. VERÉB GYULA.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Szabadka, IV., Bakócsi-utca 20. sz. Telefonszám: 300. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint.</p>
---	--	--

Az erkölcsi nevelés.

A nevelés- és közoktatásügy mostani vezetője ismételen világgá kiáltotta, hogy gondozzuk a hazafenntartó tiszta erkölcsöt, helyezünk súlyt a jellemfejlesztésre, ne csak tudást közvetítsünk, hanem jellemeket neveljünk, jellemeket, akikre a hazabalsors idején, küzdelmes nehéz napokon támaszkodhassék.

E kiáltó szó a műveltség terjesztőinek, a tanároknak nem jelöl ki új feladatot. Nincs a hazának egyetlen tanára sem, aki nem vallaná, hogy a középiskola nemcsak tanintézet, hanem egyuttal nevelő intézet a tiszta erkölcs ápolására. Az „általános műveltség”, amelyet a középiskolai alaptörvényünk munkálkodásunk feladatául kitűz, az ész kiművelése mellett okvetlenül magába zárja a tiszta erkölcsről való gondoskodást is; én legalább hozzáértem és azt hiszem, amit a középiskolának minden munkása hisz ebbeli törekvéseink elérésében. A középiskolai tantervekre vonatkozó utasítások pedig kifejezetten is azt mondják, hogy a középiskola az egyes tanulmányokat kapcsolatos összhangzó egyetértésben, együttességben kívánja felhasználni a nemes erkölcsi jellemesség fejlesztésére.

Ennek dacára mégis korszerű az erkölcsi nevelés érdekének előtérbe tolása és helyénvaló, sőt égető szükség a jellemfejlesztésnek vezető helyről való hangoztatása.

A testi nevelésről a középiskolai törvény, a tanterv és az utasítások mindenesetre jobban gondoskodnak, mint az erkölcsi nevelésről. A testgyakorlat hol igen, hol nem szerepel a rendes tantárgyak közt; a tanterv megjelöli feladatát és megállapítja kereteit; az utasítások részletes irányításokkal szolgálnak; iránytszabó férfiak a nyolcvanas években mégis szükségesnek tartották, hogy a testi nevelés ügyének, ha szükséges, még az oktatás kereteinek megszorításával is, nagyobb érvény szereztessék. Mozgal-

munk és munkálkodásunk gyümölcse a testi nevelésnek nagyobb terjedelemben, fokozottabb mértékben való felkarolása és ápolása és az oktatással való összhangzó szervezése.

Ellenben a nevelés ügye a törvényben, a tantervben és utasításokban szóba is alig kerül. Belőlük mindössze annyi ment át a tanári közvéleménybe és érlelődött kötelességéretté, hogy tanításunk oktatás legyen, azaz nevelve tanítás, hogy egyes tantárgyakban rejlő nevelő mozzanatókat értékesíteni kell a tiszta erkölcs javára. Ez ugyan nem csekély eredmény, de azért távolról sem elégséges biztosítéka a jellemfejlesztésnek. Sőt még veszedelmet is rejt magában, mert azt a felfogást szülte és alakította ki a tanári társadalomban, mintha a tanulmányok nevelő mozzanatainak kiaknázásával az erkölcsi nevelés érdekében minden lehető megtörtént volna, mintha az oktatás az erkölcsi nevelésnek legfontosabb, sőt egyedüli eszköze volna. Hogy ez a közfelfogás létezik, arról mindenki meggyőződhetett, aki a két utolsó évtizedben az erkölcsi nevelésről szóló irodalmat figyelemmel kísérte, vagy akinek módjában áll sok középiskolának nevelő munkásságába belepillantani. Még az a kevés utmutatás és irányítás, amelyet középiskolai rendtartásunk a nevelés javára, például: a tanulók ellenőrzése, házi viszonyaiknak gondozása, példaadás dolgában közöl, sem nyer oly mértékben valószínűsítést, mint a hogy a tiszta erkölcs érdeke megkívánná. A vallásoktatásnak is, amely pedig az erkölcsi nevelésben az összes tanulmányok közt hasonlíthatatlanul legtöbbet lendít, két hibája van. Először szintén csak oktatás és távolról sem annyira gyakorlat, mint amennyire gyakorlat és élet lehetne; másodsor nem kaphatott középiskolai alaptörvényünk szelleme miatt a többi tantárgyakkal összhangzó szervezést, még kevésbé, amint szükséges volna, egységesítő központi helyet.

Szomorú tapasztalatok készítették a testnevelés ügyének erősebb felkarolására; nemzetfenntartó érdeknek látszott, hogy a fiatal nemzedék testi életére a műveltség áldásai jobban kiárasztassanak és hogy a mens sana érdekében, a nemzeti közművelődés szolgálata érdekében corpus sanum-ról egészséges, izmos, ügyes, hajlékony testről gondoskodás történjék.

Ily szomorú tapasztalatok erkölcsi téren még nagyobb számban kínálkoznak. Azt nem is számítva, hogy az ijesztő mértékben terjedő testi satnyulás és elernyedés akányhárszor erkölcsi okból eredeztethető, tisztán erkölcsi téren is nagy betegségeknek tünetei mutatkoznak. Azon kezdhettém, hogy a felnőttek erkölcsseit elemzem és „a gyöngye népet, a romlott intelligenciát” úgy mutatnám be, mint a melynek erkölcsi jellegéhez az iskolának is valamelyes köze volna, de elég a tanuló ifjuság körében évről-évre nagyobb számban kifakadó erkölcsi fekélyekre utalnom.

Félrelépések, bűnök, mindig voltak és lesznek is. Nem is látok addig bennük nagyobb veszedelmet sem az egyénre, sem a társadalomra s azért nem is kell mindjárt feljajdulni, míg szörványosan itt-ott, ekkor-akkor egy könnyelmű pillanatnak vagy a felkorbácsolt szenvedély rohamának következményeképpen jelentkeznek. A baj ott kezdődik, ahol magasabb életelvek és értékesebb eszmények lombtárba kerültek, világnézet és jellem megromlott, ahol fonák észjárás és rosszakarat honosodott meg, és szigorú elvszerűség és erényesség helyett a „voluntas carnis et cogitationum,” az ötletek és érzéki vágyak akarata mond döntő szót és állandó, következetes bűnözésnek lesz forrása.

Es sajnós, a tanuló ifjuságunk körében mutatkozó erkölcsi bajok ily természetűek. A tekintély tisztelete, amely a haza föntartó tiszta erkölcsnek egyik sakköve, erősen és állandóan hanyatlak úgy, hogy a sztrájk kísért az iskola körül. Az élvezet vágy ijesztő

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladeköt, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, Influenza
 ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárban — Ára övegentát 4.— korona

módon terjed. A diáköngyilkosság minden évben nagyobb mértékben mutatkozó kórtünet. Iskoláinkban nincs munkakedv, csak munkakényszer, tanulók igen nagy százalékában nem alkul ki a szorgalom, az ismeretek, az igazság elsajátítására irányuló önálló törekvés, még pedig nem azért, mert hiányos az oktatásuk, mint egyesek mondják, hanem azért, mert nincs bennük erkölcsi súly s egyes tanárok nem tudják méltányolni az éjnek nap-pallá váló tevése által szerzett tudást. Ez sok fiúnak elveszti munkakedvét. Ugy vagyunk, mint az órás, ki inga-órát készítvén, elfelejt rá súlyt tenni. Jól kikészítjük mi a tanulók esztét, de nem adjuk meg nekik az erkölcsi súlyt, amely járásra, haladásra készítetné őket, nem alakítjuk ki bennük a kötelesség-érzetet. Ez itt az orvoslásra szoruló baj. Igyekezünk ezt orvosolni.

A hus- és élelmiszer-drágaság.

— Szövetkezeti mézárászék. — A tanács állás foglalása.

Még mindig elviselhetetlenül nehezedik a közönségre a hus- és élelmiszer-drágaság. A hus drágaság ellen megindult mozgalom eredményezett annyit, hogy a mézárások különként négy krajcárral, — de csak átlagosan, — leszállították a hus árát. Ez azonban a jószág mai árai mellett figyelembe alig vehető eredmény.

Epen ezért a tanács mai ülésében ismételtén foglalkozott Birkáss Gyula és társainak a hatósági mézárászékek felállítására vonatkozó indítványával. A tanács ezen indítványt mindenben a magáévá tette és kimondta, hogy azon esetre, ha szövetkezeti mézárászékek nem létesülnek, akkor a város több részében állít föl hatósági mézárászékeket. A közönség a tanács ezen határozatát bizonyára megnyugvással fogadja, de a kivitelre aligha lesz szükség, mert, amint tudjuk, a jövő héten már megalakul egy szövetkezeti mézárászék, s az első megalakulást követni fogja a többi.

Szövetkezeti mézárászék.

Komoly mozgalom indult meg egy szövetkezeti mézárászék felállítására. Es létesülése a mai tanácsülés után majdnem bizonyos.

Kimondotta ugyanis a tanács mai ülésében, hogy az esetleg alakulandó szövetkezeti mézárászékeket minden előnyben részesíteni fogja. Es a megalakulás annál könnyebb lesz, mert a részjegyeket a szervezők nagyon alacsony összegben kontemplálják.

Valószínű tehát, hogy a legközelebbi napokban már hirt adhatunk a megalakulásról.

Kerti vetemények.

Másik indítvány is fekszik a tanács előtt, mely valószínűleg szintén a tanács jóakarásával találkozók.

Ezen indítvány azt akarná megvalósítani, hogy a város adjon nagyon olcsón kerti vetemények alá földet. A városnak ezen esetben el kellene tekintenie minden nyereségtől, mert az olcsó zöldség és egyéb kertvetemények olcsó beszerzésének biztosításával megbecsülhetetlen szolgálatot tenne a közönségnek, különösen a szegénységnek.

Kettős szempontból tenne szolgálatot. Meghonosítaná a zöldségkertészetet úgy, hogy ezzel szegény embereket juttathatna keresetforráshoz, másodsor pedig a nagy közönség megélhetését könnyítené. A közönség tehát jogosult, kettős érdeklődéssel várja a tanács határozatát.

Az őszi ülészak. A parlament tudvaleg szeptember 23-án újra összeül. Ezen a napon csak formális ülés lesz, amelyen meg fogják állapítani a legközelebbi ülés napirendjét. Mindenek előtt a delegátusokat fogják megválasztani, mire a pénzügyminiszter betérjeszti az 1909. évi állami költségvetést. A kormány többi tagjai is fognak törvényjavaslatokat előterjeszteni, amelyeket, úgy mint a költségvetést, bizottságokhoz fognak utasítani. Szeptember végén összeülnek a delegációk, amelyek tartama alatt a ház szünetelni fog. Erdemleges munkába a ház csak október második felében fog belefogni. Mindjárt az első ülések egyikén Andrássy Gyula gróf belügyminiszter elő fogja terjeszteni a választói reformot, melyet egy külön bizottsághoz fognak utasítani. Október végén a Ház belefog a költségvetés tárgyalásába, melylyel az új házszabály értelmében meghosszabbítható ülésekben 3-4 hét alatt okvetlenül el fognak készülni. A választási reform a legjobb esetben csak a tavasszal kerül a ház plenuma elé.

Léleplezések a szociáldemokrata pártról.

Írta: Egy szociáldemokrata.

A szociáldemokrata munkás százfélé, százfélől jövő megfélemlítésekkel a neki rendelkezésére álló terrorisztikus eszközöket helytelen, kelletlen úgy bővítette ki, hogy azok már törvényes a gazdasági harcban elfogadott korlátokat is túllépték.

Az ugynevezett tömegterrorizmus ma már közismert és állandó fegyvere a munkásságnak és minden gazdasági téren ellene irányuló támadás kivédésében jelentős szerep jut ennek a szociális életben súlyosan elítélt fegyvernek. A gyengeség, a védekezésben kimerült osztály, a harcok elfajulása szülte ezt a fegyvert. Nem is vitatom a terrorizmus jogos vagy jogtalan voltát a gazdasági harcokban. A törvény szabályozza a személyes szabadság kérdését és meg is oldja a kérdést a törvényesség és a szabadság szempontjából.

Magáról a szociáldemokrata pártról lévén szó, a párt belső életében előforduló terrorizmusra akarom csak terelni a figyelmet.

A politikai erkölcsök alapján állók előtt a tétel így hangzik.

Szabad-e a pártnak, mint politikai faktornak a szervezeti erőket politikai terrorizálás céljából felhasználni? A politikai sztrájk tömeg sztrájk, utcai tüntetések rendezése ebbe a sorba vonható. Mult év október 10-e előtt az egynapos politikai tömegsztrájk alkalmával bőven vitatták ezt a kérdést. A szocialista vélemény természetesen csak az lehet, hogy igenis szabad.

A párt előtt a terrorizmus eléggé szimpatikus is. Sőt a temperamentusabbak még több terrorizmust követelnek. Másképp áll a dolog azonban a belső terrorizmussal, a pártfegyverrel. A pártnak egyetlen fegyvere van tagjaival szemben.

Szent meggyőződése a legtöbb vezető embernek, hogy aki nincs a párt kötelékében, az nem is lehet szocialista. Pap Dávid sem az, pedig aki ismeri a munkásmozgalomhoz való viszonyát, az mosolyoghat csak rajta. Batthyány Ervint is kiüldözték a mozgalomból ilyen címen, pedig talán ő volt az egyetlen ember, akit csupa politikai bölcseségből is, agitáció szempontjából is, anyagi érdekből is bele kellett volna vonni a harcvonalba. De mert önállóan is tudott gondolkodni és mert tudományosan képzett szocialista volt, aki egyebet is látott, mint pártvezetőségi érdeket és mert olyan kaliberű ember, aki nevének varázsával a forradalmiságával és az agitálásával még a kisbirtokos osztályt is bele tudta volna vonni a mozgalomba, kimarták, kiüldözték. Mert meg vagyunk irva, hogy jó agitátor, jó politikus, jó népszónok csak az lehet, aki asztalosnak, lakatosnak, vagy kocsisnak készült fiatalabb korában.

A szocialista írónak polgári lapba csak szépirodalmi dolgozatot szabad írni, mert

ha egyebet is ír, akkor „ellenségeinket erősíti.” Ez is egy magyar szocialista tétel. Ha olyasmit akarsz írni, a mivel a Népszavától, a Szocializmustól, a szaklapoktól kidobnak, akkor nyeld le. Amit pártérdekből (értsd pártvezetőségi érdekből) a szocialista lapok nem közölnek, tehát minden ellenzéki véleményt le kell szerelnie. Ha a kongresszuson akarod elmondani, akkor sohase jutsz be a kongresszusba, vagy ha bejutsz, lefujnak még mielőtt bele kezdenél, mondván:

— Ez belső ügy, nem ide tartozik, ahol a rendőrség is jelen van. Miért adjunk fegyvert az ellenség kezébe?

A párt nyilvános kritizálása tehát fegyveradás az ellenség kezébe.

De millió formája és fajtája van a terrorizmusnak, ami a párt belső életét a fegyver és pártérdek nevében lenyugózi, a szabad kritikát lehetetlenné teszi.

Ugy félnek a pártvezetőségtől, mint a tizek tanácsától félték a civisek. Es ha valaki félénk, sima kis bírálatot mond a vezetőség egyik-másik dolgáról, valóságos szenzációként hat.

Summa summárum: amit a szociáldemokrata pártban fegyverlemnek, pártérdeknek, demokráciának, testvériségnek neveznek, nem más, mint a legközönségesebb terrorizmus, amivel ideig-óráig biztosítanak maguknak uralmat, de ami feltétlenül elégedetlenségre, surlódásra vezet. Egy kis kormányhatalom a vezetőség. Jutalmaz és büntet, adót szed és állást ad a jó mameluknak, elveszi a kerületét sőt kenyerét is annak, a kit magára nézve veszedelmesnek tart.

Es ezt a politikát nevezik demokrati-kusnak, ezt a törekvést kulturtörekvésnek, ezt a gyűlölködést, leigázást elvtársi szolidaritásnak.

Könyvkereskedőink szervezkedése.

Az iskolaév kezdete könyvkereskedőinket is szervezkedésre készítette. Szervekedésük érdekében ma értekezletet tartottak, amelyen a tankönyvek elárúsítására vonatkozólag létesítenek maguk között kötelező megállapodásokat. Mi szívesen üdvözljük a szervezkedést, mert benne elsősorban is a tisztességtelen verseny elleni küzdelmet látjuk.

A könyvkereskedők kiküszöbölik a tankönyvvásárlásnál eddig szokásban volt ajándékokat, melyeknek nem volt más célja, minthogy egymás vevőit igyekezzenek egymástól elcsábítani. De meg a tanulókra nézve sem volt valami nagy haszna, legfőlebb annyi, hogy benne is fölkeltették az érdeket s már a tanév elején elterelték a figyelmét attól, amire összpontosulnia kellene épen ezen időben.

Megszüntetik még a könyvjegyzékek kiadásánál eddig divatba volt szokást. Mostanáig ugyanis minden könyvkereskedő a saját cégével adta ki a könyvjegyzéket. Ezentul cégnélküli, közös könyvjegyzékek lesznek. Ez azonban már tisztán a könyvkereskedők belügye.

A könyvkereskedők eddig úgy vállalták el a könyvkötést, ahogyan bírták. Közös megállapodás lesz, hogy ezentul egy könyv bekötéséért 50 fillért fizetnek.

Valamit kellene még tenni az ócska könyvek elárúsítása ellen is. Ezt a kérdést azonban inkább a tantestület oldhatná meg, ha megállapítaná, hogy miféle ócska könyveket szabad csak vennie a tanulóknak.

Tájékoztató.

Augusztus 15. Lóverseny, állatdíjazás Kamaráson.

Augusztus 19. A Petőfi-asztaltársaság táncmulatsága.

Augusztus 23. A Katholikus Legényegylet műkedvelői előadása, saját dísztermében.

Augusztus 23. A függetlenségi kör rendkívüli közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

HIREK.

— **Adományok a Szent-Erzsébet szoborra.** Sábics Cecília gyűjtése a 47-ik számú ivén. Mácskovics Julianna 7 korona, Sábics Mihály 2 kor. Sábics Fábán, Szekenderovics Alajos, Tumbász Cecília, Kuntics Ferenc, Vidákovics Katalin 1—1 korona, Sokcsics István, Péricsics Ilona, Péricsics Jeromos, 60—60 fillér. Czrenkovics Agnes, Sábics Katalin, Sábics Anna, Sábics Rozália, Sábics Károly, Polyákovics Alajos, Hkovics Julianna 40—40 fillér, Kunersevics Alajos 30, Olka Károly, Franciskovics József, Polákovics Mária 20—20 korona, Kunersevics Gergely 10 fillér. Anderlik Ilonka ivén a következők adományoztak. Román B. Bécs 5, Lindner Ede Bécs 5, Brun Arthur Prága 2, Pozsevit Odön Prága 2, Bernt Károly Bécs 2, Göricke R. Bécs 2, Lepuschitz R. Hernberg 2, Eder M. Mihály Budapest 2, Nikolics Szava Bécs 2, Komlósi N. Bécs 2, Pavlovits István 2, Mihalik Imre Bécs 2, Klein József Bécs 1, Jacob Max Bécs 1, N. N. 1. Pirmann Konrad Budapest 1, Hirsch Fülöp Wümbenthal 1 korona, N. N. 50 fillért.

— **Adókiivetés.** A szabadkai adókiivető bizottság 17-én, a baromfikereskedők, bazárosok, béltisztítók, bélyegárúsítók és bérkocsisok adóját; 18-án folytatódatosan a bérkocsisok, bírósági végrehajtók, bognárok és borbélyok III.-ik osztályu kereseti adóját tárgyalja.

— **Ruttkay László képesítése.** A kormány a kereskedelmi iskolai tanítást intenzívebbé teendő és magasabb színvonalra emelendő, Debrecenben és több helyen kereskedelmi iskolai tanítói tenfolyamot rendezett. Ezentul tehát csak azok lehetnek a kereskedelmi tanonciskola tanítói, akik e tanfolyamot elvégezték. Szabadkáról Ruttkay László tanító végezte el Debrecenben a tanfolyamot és pedig oklevele szerint dicséretes eredménnyel.

— **Szent István-napi multság.** Szokásához híven, az idén is megüli a szabadkai gazdakör első szent királyunk emlék-ünnepét. Este a gazdakör helyiségeiben ünnepi lakoma lesz, amely az eddigieknél valószínűleg népesebb lesz, ha erre az eddig jelentkezők számából következtethetünk.

— **Kertészeti Internátus Zomborban.** Udvös intézmény került a megvalósulás stadiumába, annál üdvösebb, mert hasonló intézménye alig van az országnak. Csak örülhetünk, hogy a kormány Latinovics Pál, volt főispán kezdeményezésére és közbenjárására Zombort választotta ezen intézet székhelyéül. Az intézet célja a 7-15 éves gyermekeket kertészekké, szőlőszökké és gyümölcsészekké kiképezni. A telep közvetlenül a Ferencsatorna mellett épül föl. Még az idén megkezdik az alapozási munkálatokat, s a jövő nyárig befejezik az építést. Az építési bizottságba kiküldettek Bezerédi államtitkár elnöke alatt Róffy Pál, miniszteri tanácsos, Latinovics Pál, nyugalmazott főispán, Karsay miniszteri titkár és Ybl műépítész.

— **Halálozás.** Aradszky Izidor, nyugalmazott rendőrbiztos, 84 éves korában meghalt. Temetése holnap, augusztus 15-dikén délután 4 órakor lesz.

— **A szabadkai tánckedvelő ifjak** 1908. évi augusztus hó 15-én VI. kör, Kovács-utca 289-ik szám, Szücs György házában konfetti, szerpentin és világpostával egybekötve zártkörű házimulatságot rendeznek. Belépti díj tetszés szerint. Jó zenéről gondoskodva van. Kezdeté este 8 órakor. Azon hölgy, ki a legtöbb levelező lapot kapja, egy diszes ajándékba részesül. Főrendezők Krix József, Szlifka Antal és Kálmár Kálmán. Rendezők: Boor Árpád, Balog János, Demkó Tivadar, Dorozsmai Ferenc, Francziskovics József, Farkas József, Gellér József, Kovaly István, Kulesár Pál, Károlyi Odön, Kovács Kornél, Kovacsics József, Kovacsics Boldizsár, Kuluncsics Simon, Lejkó Béla, Lajos Lőrincz, Lémauer Sándor, Linperbeg Lőrinc, Mikuska Ádám, Manczfeld Dániel, Matlyák István, Rómcis Vince, Róka László, Sztantics Simon, Szentí Oszkár,

Szekszárdi József, Szalay József, Szakmaiszter Károly, Tercsics Lajos, Vojnics Mátyás, Valihora Béla, Vas Gyula, Postás Urmös Imre, postásné Hegedüs Ilonka.

— **Tanítóválasztás.** Péterrévén az ujonnan rendszeresített tanítói állásra Lantos Mihály szállási tanító egyhangulag megválasztott, a tanyai állásra pedig Észtelecki András 7 szavazattal Kelemen Dezső 7 szavazatával szemben Blazek Lajos bácsföldvári esperes elnök döntő szavazatával választott meg.

— **Rendörvezetői állás Topolyán.** Topolyán lemondás folytán megüresedett rendörvezetői állás tizenöt pályázó közül hármát jelölt az elnök Császár Péter főszolgabíró. Csapláros Gyula szabadkai esendőrörvezetőt választották meg.

— **A bankkارتell bomlása.** Alig néhány hete, hogy életbelépett a bankkارتell, amely a hitelre szoruló közönségnél oly nagy ijedelmet okozott és a hatalmas szövetség egyik tagja máris megelégette a fegyverbarátságot. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma arról értesítette a szövetséges intézeteket, hogy kilép abból a kártellből, amelynek részes bankjai a takarékbetétek kamatlábának egységes megállapítására kötelezték magukat. Ez alkartelje volt a nagy bankkارتellnek és tagjai azok a pénzintézetek voltak, amelyek takarékbetétek gyümölcsösztetésével is foglalkoznak. A kamatláb egységes megállapítása — jelenleg 3 egész háromnegyed százalék — véget akart vetni az egyes bankok ama vetélkedésének, hogy annak fölemelésével magukhoz édesgessék a betevőket. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság mostani kiválása valószínűleg maga után fogja vonni a takarékkارتell felbomlását és első szimptomája a hatalmas főkارتell széttűlésének.

— **A topolyai tűzoltók kongresszusa.** A Szatmárnémetiben tartandó országos tűzoltói kongresszuson a topolyai tűzoltóság impozáns számban fog részt venni. Az intézmény lelkes vezetője, dr. Czirák Gábor főparancsnok buzdítására — mint levelezőnk írja — 25 tűzoltó és sok magánember utazik a nagygyűlésre. Velök megy a tűzoltóság zenekara is, mely a szatmári Pannónia-szállóban hangversenyt fognak adni. A zenekar kitűnően van szervezve. Fuvóhangszereit kiegészítik a tamburák. A játékosok egyes nőtájakat énekkel kísérik, ami bizonyára nagy mértékben fogja a közönség érdeklődését fölkelteni. Dr. Czirák, a népszerű főparancsnok a siker érdekében minden lehetőt elkövet.

— **Eljegyzés.** Windisch Vilmos, városunk iparos társadalmának egyik törekvő tagja, eljegyezte Daka Etelka urleányt Szegedről.

— **Áthelyezés.** Lovass Mihály kulai kir. adóhivatali tiszt saját kérelmére hasonminőségben Obecsére helyeztett át.

— **Elhunyt matrona.** Dr. Horváth Józsefné sz. alsólehotai és szopori Schultety Janka hetven éves korában Zomborban elhunyt.

— **Adós fizess!** Bizonyára tisztá névsor telnek ki azokból, akik erre a névre hallgatnak s ha valakinek eszébe jutna az adósok népszámlálását elrendelni, bizonyára, száz ember közül kilencvenkilenc adós volna s a századik lenne a hitelező. De van is mostanában ilyen adós népszámlálás féle folyamatban. Ugyanis az új végrehajtási törvény életbeléptetése után nem lehet majd a kereskedőnek egy könnyen hitelezni s ha az eddigi adósaik névsorát a törvény életbeléptését követő harminc napon belül be nem jelentik a járásbírósnál, akkor követelésük veszélyeztetve van, mert ezekkel szemben már csak az új törvény szerint fordulhatnak. Jó lesz tehát, ha az adósok be mennek a kereskedőkhöz s beszélnek velük, tartozásaikra fizetést eszközölnek s így elkerülik a felesleges figyelmeztetéseket s azt a kellemetlenkedést, mely az adósok névsorának a járásbírósnál való bejelentésével jár.

— **Uj léghajó.** Egy kereskedősegéd telerakja biciklijét, telerakja kalap dobozokkal és örült vágatással rohan végig Páris utcáin. Egy forgószél felkapja és körülhurokolja Páris felett. Mikor végre egy háztetőre esik, az összegyűlt nép, mint egy új léghajó feltalálóját üdvözli benne, ami büszkévé teszi a legényt. Egy csomó más mulatságos kép társaságában ez a kép kerül bemutatóra a Kossuth-utcai mozgó színházban ma este.

— **Halálozás.** Benzinger Lukács apatini tekintélyes kereskedő, az apatini 48-as függetlenségi párt egyik agilis vezető tagja hirtelen elhunyt. Benzinger estefelé ugy 6 óra tájban, a nap fáradalmi után pihenés végett üzelete elé ült egy karosszékbe. Alig ült néhány percig, hirtelen rosszul lett és élettelenül bukott a földre. Szívszélhűdés ölte meg. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Postaügynöki állások.** Postaügynöki állásra, augusztus 28-diki lejáratall pályázatot hirdet a kereskedelemügyi miniszter Kamarás-erdő nyaralótelepre és Bácsra.

Mi történik 1909-ben?

Old Moore híres angol jósnő. Ha olvasóink még nem hallották volna e nevet, ám olvassák most el. Különös foglalkozása ezen asszonyságnak, hogy szereti évről-évre megjósolni a következő esztendő nagyobb eseményeit. Bizonyára érdekes dolog, de a világot se tessék komolyan venni. Az asszonyság megjósolta már az 1909-diki nagy eseményeket is.

Jóslása szerint egy nagy államférfi megbukik. Persze, hogy ilyesmit könnyű megjósolni, valamint arra is következtethet, hogy Londonban majd nagy tűzvész lesz és sok lesz a vasuti szerencsétlenség. Pedig az ideiből is elég lenne már.

Ezeket kívül veszedelmet jósol a londoni szerkesztőségeknek. Ezt a magyar katolikus szerkesztőségek jobban megjósolhatná, mert hiszen a hány zsidó, meg királyi ügyész van, valamennyien ezeket üldözik. A zsidó persze azért, hogy a katolikus újságíró repérálja a becsületét. Azt hiszi, hogy ezzel szájkosarat rakhat. Pedig csalódik, csak úgy, aminthogy nem reparál becselenséget semmiféle marasztaló bírói ítélet sem.

Az uralkodókra is rossz idők fognak jární Old Moore szerint. Az 1909-dik évi március hó lesz rájuk nézve a kritikus hónap. Ez iránt talán a Meteorunkat is megkérdezhették az uralkodók, akinek időjóslásai, melesleg legyen mondva, az idén, nagy kellemetlenségünkre, pontosan beváltak.

Áprilisban egy világhírű pénzüember kerül romlásba. Talán Rotschild? De ki lesz akkor a Zionisták uralkodója és kinek lesznek a Zionisták miniszterei, belső titkos tanácsosai és ki varrat a hátuljukra aranykulcsot?

Májusban New-Yorkot éri nagy veszedelem, amde ezért az amerikaiaknak mintegy kárpótlásul, a július hónapban gazdag ezüst bányát ígér, melyet Mexikóban fűdöznek fel.

Szeptemberben Nyugotindiaiban pusztító óriási földrengés. A november ismét az amerikaiakra nézve lesz veszedelmes; decemberben azon kijut a veszedelemből Európa hajós nemzetének is.

Amde mindezek miatt aligha török az emberek a fejeiket.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevá-
:-: sárlásukat eszközlik. :-:

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERISÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonyosimává és üdévé teszi. Nem zsíros s ennélfogva nappal is használható. Pörselemek, bőrrepedések és bőrkétfések ellen utólráthetetlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás.

484-74-10

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

SPORT.

> „Bácska“ football versenye. A „Bácska“ Szabadkai Athletikai Club folyó hó 9-dikére tervezett első házi football versenyét az esőzések miatt folyó hó 16-ára, vasárnapra halasztotta.

A „Bácska“-nak erre a házi versenyére az érdeklődés, amely a múlt vasárnap a mérkőző csapatok iránt megnyilvánult, most sem fog hiányozni, amennyiben a növedék játékosok között oly kiváló erők fejlődtek, hogy méltán veszik fel a küzdelmet a már több tűzpróbát kiállt játékos csapattal. Azonkívül a régi első csapatbeliek, a kik legutóbb már nem szerepelhettek, újra trainingba állottak, s a növedékekhez csatlakozva erősen szervezkedtek, az „A“ csapat ellenében, miáltal körülbelül egyenlő erők kerülnek szembe s ez minden esetre élvezetessé fogja tenni a verseny lefolyását.

A mérkőzést Horváczki Márton „Bácska“ fogja vezetni. A verseny kezdete fél hat órákor. Kényelmes ülőhelyekről gondoskodva van. Helyárak: ülőhely 40 fillér, állóhely és diákjegy 20 fillér.

> Football-verseny. Erdekes football mérkőzés lesz folyó hó 15-én szombaton délután öt órákor a városligeti football pályán. A szabadkai kereskedő ifjak és a szabadkai II. kerület ifjusági csapata között.

A kereskedő ifjak csapatösszeállítása a következő: Jaramazovics, Kulits, Kopunovics, Jurics, Tumbász Kozma, Esztergomi, Simókovics, Kalmár, Katymári, Pertics. Szín: piros-fehér-zöld. A II. kerület csapatösszeállítása: Aradszki, Kuti, Mátrai, Göncöl, Szabó, Batancs, Takács, Angyal, Antunovics, Szigeti, Noszián, Báics. Szín: kék-fehér.

A mérkőzést Matkovics Miklós tornatanár fogja vezetni. Helyárak: ülőhely 30 fillér, állóhely 20 fillér, diák-jegy 10 fillér. Ülőhelyül kényelmes padok lesznek elhelyezve a közönség részére.

Uj törvénykönyv!

A szeszadóról

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesítő megadóztatásáról, ugyszintén a szeszkontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal.

Ára 4 korona.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében
SZABADKÁN.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nemzeti kávéház kártyásai. Vigan folyt a nemzeti kávéház egyik separéjában a roulette midőn két hivatlan vendég Maródi és Kukla beléptek. A megszeppent gavallérok, kik vagy tizenötön lehettek felugrottak helyeikről, mindent, még a kasszát is hátrahagyva oly gyorsan menekültek, hogy csupán Muternier Vince, Aradszky Sándor, Schober István és Denneberg Henrik nevét sikerült felírni az egyébként szemfüles rendőrbiztosoknak. A bankot, a roulettet lefoglalták s egyuttal jelentést tettek a büntető bíróságnál tiltott szerencsejáték címén. A játékosokat ma vontá felelősségre a szabadkai járásbíró. A vádlottak közül

Denneberg Henrik jelent meg s bevallotta cselekményét; míg a többi terheltek ügyvédjeik utján tagadták a terhükre rótt vádat. A büntető bíróság Aradszky Sándort, Mutereuer Vincét, miután tagadták, hogy részt vettek a játékban, bizonyítani pedig nem sikerült, felmentette Scheber István üzletvezetőt mint illet és Denneberg Henriket a kártyakompanya leggavallérabb s legőszintébb tagját 10-10 korona pénz-büntetésre ítélte.

Jó hírnév

és a fogyasztó közönség helyes ízlésére vall, hogy pezsgőnk rohamosan terjed és nagy keresletnek örvend.

KAPHATÓ:

256-59-34

minden elsőrangú fűszerkereskedésben,
kávéházban és vendéglőben.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

24

Most hirtelenül úgy érezte, mintha valami összeomlott volna a bensejében. Nem tudta biztosan, szereti-e Borist. Az erdőben, a vad természet ölen nem tudta felidézni képét. A kép csak a kertben, csak a palota megvilágított termeiben akart előtte megjelenni.

— Pedig mégis őt akarom! szólt, és beukta az ablakot.

VIII.

Másnap Kleopatra korán reggel fölkel, hogy nővérét bizonyosan megtalálja. Samirof rendesen nyöle órákor távozott hazulról, hogy ezredének kaszányájába menjen, mert lelkiismeretes fiu volt.

Kilenc órákor a hercegnő csegettyűje jelezte, hogy a szobalány bemehet hozzá. Félórával később Kleopatra jelentette magát.

Iren pipereasztala mellett ült s a fésülködését fejezte be. Eszrevéve nővérét, durcás arkifejzéssel bocsátotta el szobalányát.

— Mit akarsz tőlem? kérdé lehető elutasító hangon.

— Azt akarom tudni, mit kívánsz tőlem? Tegnap este ezt elfeledted megmondani. A kis hercegné az ajkait harapdálta.

— Hogy én mit akarok? Szükségtelen ezt neked megmondanom! Epen oly jól tudod, mint én magam.

— Vedd ugy, kérlek, mintha nem tudnám.

— No, jól van; azt akarom, hogy ne bátorítsd továbbra is oly botrányosan annak a vén mumianak a szerelmét.

— Neutof tábornokról beszélsz?

— Egészen ő róla.

Kleopatra, aki állt, egy ujját nővérének vállára tette.

— Iren, szólt hozzá, megmondod sógoromnak, hogy ma elhagyom a házát.

A hercegnő dühösen ugrott föl.
— Megtiltom, kiáltott fogcsikorgatva.
— Nincs jogod nekem parancsolni.
— Ebben esalódom, Ha távozol a házunkból, az egész világnak azt fogom mondani, hogy csak azért tetted, hogy kicsapongásaidat szabadabban üzhessed.

Kleopatra ujjá gyengén megütötte Iren arcát, türtőztette magát, jól lehet ez kinos megerőltetésbe került.

— Ha azt akarnám elbeszélni, hogy arcul ütöttelek, ez talán igaz lenne... és talán még se hinnék el.

Iren elsápadt, az arca hamuszínü lett.
— Mit mondasz? kérdé annyira meglepődve, hogy azt sem tudta, mit gondol.

— Azt akarom mondani, nővér, hogy ellenem intézett sértegetéseid haszontalanok. Ha magunk között maradnak, eredménytelenek maradnak. Ha világgá kürtölöd őket vagy elhiszik, ami ránk nézve nagyon megtisztelő lesz, vagy nagy botrányt okoz... Hidd meg, nővérem, kimélned kell magadat is, engem is olyan szavaktól vagy cselekedetektől, melyek nekünk fölösleges bajt okoznak

Iren lehajtotta a fejét.

— De te nem távozhatsz innen!

— Miért nem?

— Mert ez neked bajt okozna.

Ez igaz volt. Kleopatra azonban hozzáfűzött valamit, ami nem kevésbé volt igaz.

— Azután meg a férjed nem bocsátaná meg, hogy ennyire megsérted a vendégjogot. Hagyjuk, nővér, tudjunk együtt élni. Nagy áldozatot hozunk a világnak. Törekedjünk magukat kárpótoltatni! Es bárminő nehezede is essék, tudd meg, hogy nekem ezerszerre nehezebb, mert szegény vagyok.

Az ajtóküszöbön állt.

— Jusson eszedbe, Kleopatra, szólt Iren szájalmat keltő hangon, hogy egyedül a hazasság engedi meg, hogy e házból távozzál.

Kleopatra felelet nélkül tette be maga után az ajtót.

Oly erőszakot követett el magán, hogy nyugodt legyen, amelyetől egész valója reszketett. Nehéz haját sietve egy kis tollkúcsma alá nyomta, napernyőt vett és a park felé indult.

(Folyt. köv.)

Uj házban

3 utcai és egy udvari szobából álló lakás minden mellékhelyiséggel

kiadó

VI. kör, Ódor-utca 132. szám.

496-4-2

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET

folyó évi augusztus hó 6-dikán VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órákor és d. e. 10 órákor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órákor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok

teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály

sütőmester.

488-43-4

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a m. t. vevőközönségnek szives tudomására adni, hogy **özv. Mauer Károlyné-féle** női divatkalap-üzletet megvettem, amely üzlet Weinhut Adolfné-féle házában van (Batthyány-utca, gőzfürdő épület mellett), ahol is a kor megfelelő igényei szerint rendeztem azt be.

Olcsó áron üres női szalmakalap- és nemez-formák kaphatók.

Női és gyermek — sport diszes nyári és őszi kalapokat leszállított árak mellett árusítok.

Amidőn ezt tudtára adom a nagyérdemű közönségnek, kérem szives támogatását.

Teljes tisztelettel

Magassy Gizella.

486-3-2

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műiparintézet

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és dombormű stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-31

50 hl. fajbor

saját termésű 486-1-1

nagyban és kicsinyben

eladó

Dobó Gézánál Szeged,

Alsó központ mellett 46. sz. a.

NŐI FELSŐRUHA VARRÓ ÉS SZABÁSZATI TANFOLYAM.

Alulírott ez uton is értesitem a tisztelt szülőket, hogy 1908. évi szeptember hó 1-én kezdődő — 10 havi tartamu — Szabadkán, IV. kör, Mátyás-utca 46-ik szám alatti lakásomon

női felsőruha varró és szabászati tanfolyamot tartok az alábbi feltételek mellett:

1. A tanfolyam kezdete 1908. évi szeptember hó 1-én leendő és tart 1909. évi június hó 30-ig, melynek megszaktítás nélkül való elvégzése kötelező.

2. Beiratkozni lehet a tanfolyamra 1908. évi augusztus hó 20-tól kezdve lakásomon naponta délelőtt 8-10 óráig és délután 4-6 óráig.

3. A tandíj 120 korona, melynek fele a beiratkozás alkalmával, másik fele 1909. évi február hó 1-én fizetendő. Azon növendék, aki a tanfolyam első két hónapján át résztvevett a tanfolyamon, a második félévi tandíját az esetben is megfizetni köteles, ha a tanfolyamról — igazolt betegség esetét kivéve — elmarad.

4. A növendékek a női ruha varrás, díszítés és szabásban gyakorlati teljes kiképzést nyernek, s alulírott a tanfolyam végén alkalmat fog nyújtani a szülők és érdeklődőknek arra, hogy a növendékek kiképzéséről meggyőződjenek.

5. A tandíj a 10 hónapi tanfolyam minden hétköznapiján délelőtt 8-11 óráig és délután 2-4 óráig tart.

A mélyen tisztelt szülők és gyámok nagyra-becsült érdeklődését és támogatását kéri

Szabadkán, 1908. július hó 7-én

486-15-9

özv. Kammerer Félixné.

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-41

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I. Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserepályharaktára. Szabadka, VI. Harnat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII. Szt-István-tér 10. Telefon, szám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I. Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI. Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I. Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I. Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI. Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI. Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasuti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I. Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI. Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII. Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

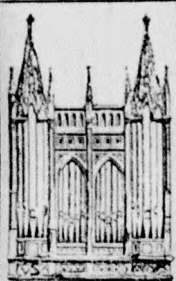
egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia

orgona- és harmonium-gyár

PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangu és erős szerkezetű légnymatu (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészi kivitelben.

Raktáron kitűnő hangu harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk. —
Alapított 1867. évben. 245-33

Légnymatu és electro berendezések.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és füve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

égyfelirat nélkül 100 darabonként 30 filléért kap-
::: hatók a :::

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szervezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye

o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-100-24

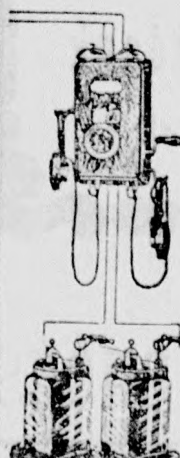
Vizvezeték- és fürdőberendezések

a legjobb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen

több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

5 drb 1 évig használt
külső-belső **ablak**

0-85-1-65 méretű **eladó**

Salga Mátyás építési irodájában

VI. kör, Miklós-utca 25 (Teréz-templom mögött).

Ugyanott 477-5

épület tervrajzok

jutányos áron beszerezhetők.

A VII. kör, Lakatos-utca 325. sz.

HÁZ

szabad kézből eladó.

Értekezhetni Perndl Jenő ny. tanító
urral Bácsgyulafalván levéllileg is. 478-3-3

Műszerész, órás, lakatos
és szolga legalább 25 éves,
becsületes egyén, jó bizo-
nyítványokkal, könnyű ál-
lásra azonnal felvétetik.

Levelek „Urias foglalkozás“ föl-
irattal Szabadka, posta restante,
kéretnek. 497-3-2

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

MORVAI ANTAL ÉS NOVÁK MIHÁLY

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassod-
rony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok,
tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. elő-
állítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-csatornázást, betonirozást, nedves
falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSŐVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

:- szemben. :-

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, viztartók
és vizeket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6
szinben, márvány-, mozaik- és gránit-
lapokból.

KÖAGYAGCSŐVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész
nagyban és kicsinyben.

VAKOLATI KÖPÖR.

Figyelmeztetjük a m. t. közön-
séget, hogy a **világhírű**

eredeti SINGER varrógépek
kizárólag a cégünkkel ellátott,
saját gyári raktárainkban kaphatók,
minden nagyobb városban és **kérjük**
a cégre ügyelni. 489-5-4

↳ Határozott gyári árak részlettörlesztésre is. ↳

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Szabadka, Huspiac, Deák-utca
és Teréz-tér sarok.

↳ Tisztességes képviselők és pénz-
beszedők vidékre felvétetnek.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-
tisztelendő papság becses tudomására hozni,
hogy az őszi és téli idényre való fekete,
szintartó papi szöveteim megérkeztek s azo-
kat üzletemben nagy választékban raktáron
tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-
tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és
megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta
reverenda vagy ruha beküldése is; kívá-
natra azonban *saját költségemen* a helyszínére
személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, vala-
mint azok javítását is jutányos áron el-
vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett
levő *Balog György-féle ház*, Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

159-87

papi és polgári szabó.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és kloset-berendezések.

Költségvetés ingyen. ↳ ↳ Gyári árak.

18-62

Láb-, kéz-, hónalj-

Izzadás ellen

Ártalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény,
bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és
megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.
Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

↳ Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszer-tárában Szabadkán. ↳ 416-61

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában.